

COM PODEM PARTICIPAR AL SEU CONTROL

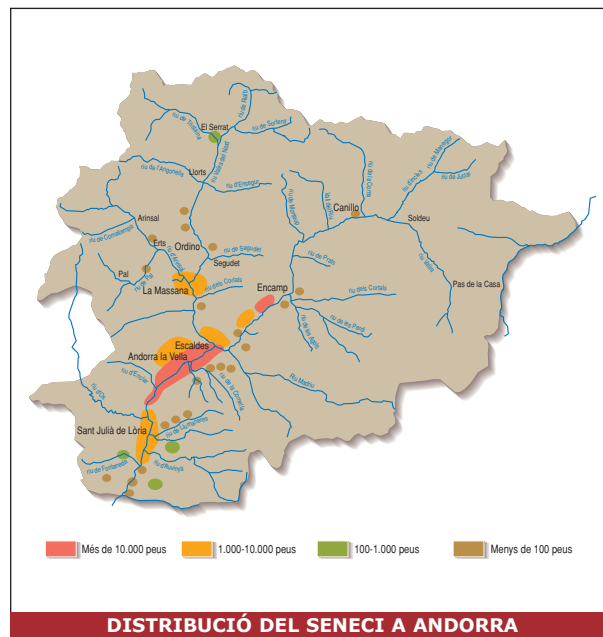
- **Als camps** cal arrancar i cremar els peus de seneci que es vegin a dins o a la vora. Si es crea un camp nou, llaurant un terreny on abans hi havia vegetació natural, és millor fer-ho a la primavera i, si és possible, sembrar de pressa les plantes que s'hi vulguin cultivar o bé tornar a llaurar repetidament la terra.

- **Als prats** cal arrancar i cremar ràpidament les plantes que hi entren. Sobretot, és molt important evitar els factors que poden afavorir-ne la invasió, que són: la crema de pastures, un excés de càrrega de bestiar que deixi el terra molt trepitjat i l'obertura de camins enmig dels prats.

- **A les àrees urbanes** viu sobretot als erms que hi ha entre les zones construïdes. La millor manera d'evitar-ne la proliferació és, doncs, intentar que no hi hagi solars bruts, talussos mal acabats ni munts de runa. Caldria que les àrees urbanes tinguessin els acabats ben fets. L'enjardinament dels llocs no edificats és la millor mesura per impedir que sigui abundant. La sembra de gespa densa als solars i talussos en dificultaria la germinació de les llavors. La plantació d'arbres als carrers pot ser també útil, ja que l'ombra fa que el seneci creixi malament.

- **Als espais naturals** cal també arrancar i cremar les plantes que s'hi detectin, per tal de prevenir una possible expansió futura en àrees d'especial interès ecològic.

Realització: BIOCOM

DISTRIBUCIÓ DEL SENECI A ANDORRA

Govern d'Andorra
**Ministeri d'Agricultura
i Medi Ambient**

PATRIMOINE

EL SENECI, SUD-AFRICÀ

UNA PLANTA QUE CONVÉ TENIR CONTROLADA

COM HA ARRIBAT

El seneci sud-africà o del Cap (*Senecio inaequidens*) és una planta originària de la zona oriental de l'Àfrica del Sud, des d'on algunes llavors van ser transportades involuntàriament a Europa, barrejades amb mercaderies. Des dels punts d'entrada, amb el pas dels anys, el seneci s'ha anat escampant amb força per moltes àrees del continent, en algunes de les quals és considerada una planta invasora. Les llavors que van arribar cap a 1935 amb la llana importada per una fàbrica tèxtil del Llenguadoc han estat l'origen de la seva expansió per tot el sud de França, el nord de Catalunya i Andorra.

Les primeres dades segures que es tenen sobre la seva presència a Andorra són de 1992 al Serrat i de 1993 a Andorra la Vella. És a partir de 1995 quan el seneci s'expandeix pel territori de manera més intensa. En l'actualitat és molt corrent pel fons de vall i per les solanes des de la frontera espanyola fins a Encamp. A la vall de la Valira del Nord, de moment, només es troba en nuclis aïllats, bé que en alguns llocs és abundant. Encara que pot fer la impressió que es troba arreu, el cert és que la seva distribució està molt lligada a les parts més humanitzades del país.

COM ÉS

És una herba que pot créixer fins a fer 1 metre tant d'alçada com d'amplada, i que pot viure fins a 10 anys. Des d'arran de terra surten nombroses tiges verdes, sobre les quals es disposen les fulles, que són allargades i estretes, amb dents als marges. Durant bona part de l'any, però sobretot entre juliol i desembre, produeix abundants

flors agrupades en capítols, semblants a petites margarides de color groc viu. Una sola planta pot donar prop de 100 capítols.

De les flors en surten grans quantitats de llavors, que són les principals responsables del gran èxit que té el seneci en la colonització de nous espais. Són petites i estan provistes d'un plomall que els permet ser transportades per molts mitjans: pel vent, per l'aigua, o bé agafades al pèl d'animals, a la roba o als automòbils. Si tenim en compte que una planta pot donar fins a 10.000 llavors, ens serà senzill entendre com s'escampa tan de pressa.

ON VIU

El seneci **habita sobretot llocs que han estat alterats**, i només molt rarament creix enmig de la vegetació natural. Per això acostuma a trobar-se en marges de carreteres, lleres pedregoses dels rius, erms sense edificar dins les zones urbanitzades i murs. A Andorra les poblacions més grans es troben en àrees que han estat urbanitzades fa poc, en les quals s'ha remogut molta terra.

És difícil que entri als camps que són llaurats cada any i, si ho fa, és en poca quantitat. Tampoc acostuma a penetrar dins els prats densos i humits, però sí que pot arribar a envair els prats clars i pedregosos. També pot créixer en zones rocoses i tarteres assolllades.

En contra del que s'ha dit sovint, **el seneci no pot créixer en qualsevol lloc**. En realitat té moltes limitacions. Necessita, sobretot, que la coberta vegetal del terra sigui poc densa, ja que del contrari les llavors no trobarien llocs on germinar i, a més, els senecis joves no hi podrien créixer bé per causa de la competència amb altres plantes. Aquesta és la raó per la qual prolifera als llocs on la vegetació natural ha estat destruïda. Necessita també molta llum, de manera que no entra mai dins els boscos i creix malament quan té ombra dels arbres. Tampoc creix bé a grans altituds, pel fred que hi fa gran part de l'any. Als Pirineus pot viure força bé fins a uns 1600 m per les solanes, però més amunt aguanta poc.

QUINS PROBLEMES CAUSA

És cert que aquesta planta ha causat alguns danys econòmics i ambientals, encara que sovint s'ha exagerat. Els problemes que planteja són de diversos tipus:

- **Econòmics** És una herba que el bestiar no es menja, de manera que si envaeix algun prat aquest perd qualitat com a pastura. També pot entrar en alguns camps, on competeix amb les plantes cultivades i pot ser difícil d'eliminar. A Andorra aquest problema encara no es dona, però podria augmentar en el futur si no hi ha un control.

- **Ambientals** Si entra en llocs amb vegetació natural podria competir amb les plantes pròpies del lloc i alterar-ne les condicions am-

bientals. Aquest és un problema limitat, ja que passa molt rarament i és encara d'efectes poc coneguts. A Andorra ja ha envaït les tarteres solanes damunt Santa Coloma i Andorra la Vella.

- **Estètics** La proliferació del seneci a les carreteres i àrees urbanes provoca canvis en el paisatge habitual, que poden desagradar molta gent.

En contra del que s'ha dit algunes vegades, **no representa cap problema per a la salut**. És veritat que és una planta tòxica, però el bestiar no se la menja, de manera que el risc d'emmetzinament es pot considerar nul.

COM ES POT COMBATRE

Fins ara no es coneix cap mètode per eliminar la planta quan aquesta ha establert poblacions abundants. Cal tenir clar, doncs, que **només hi ha possibilitats de combatre-la amb eficiència quan es troba en poca quantitat**, generalment quan hi ha menys de 100 peus.

Convé remarcar que **no són recomanables les operacions a gran escala** amb aplicació d'herbicides, l'ús del foc ni l'arrencament amb màquines. Aquests mètodes eliminen les plantes grans, però les llavors que hi ha al sòl germinen molt de pressa, abans que les d'altres plantes. Com que no troben competència, el resultat és que el seneci es fa encara més abundant que abans del tractament amb què se'l volia fer desaparèixer.

De moment, **el sistema que dona millor resultat és l'arrencament manual**. Cal arrencar tota la mata –amb les arrels incloses– abans que les llavors hagin madurat. Tot seguit cal tancar les plantes en sacs de plàstic i cremar-les. D'aquesta manera és possible eliminar nuclis que tenen encara molt pocs peus de seneci. Si n'hi ha més caldrà repetir l'operació diverses vegades i durant uns anys.

